

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه مجتهدده امین

(دفتر تبلیغات اسلامی)

شهرستان اصفهان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع:

درآمدی بر عرصه های جهاد اقتصادی

استاد راهنما:

آقای علی محزونیه

استاد داور:

سرکارخانم سیادت موسوی

پژوهشگر:

نرگس ساداتی نسب

بهار ۱۳۹۱

بسم الله الرحمن الرحيم

تقدیم به:

مولایمان «حضرت مهدی (عج)»

یا صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه
الشریف)

ای اجابت کننده هر دعا

پنجره قلب منتظران، رو به آسمان بی
کرانت گشوده است تا به یک اشارت تو، غبار
غم و اندوه غیبت از دل ها برخیزد و چشم
ها به تماشای باران ظهور بنشینند.

تقدیر و تشکر

لازم می دانم تشکر و قدردانی نمایم از کلیه کسانی که مرا در این راه مساعدت نمودند؛ به ویژه از :

استاد راهنما «آقای محزونیه» که راهنمایی های ایشان، همچون چراغ روشنی در این مسیر بود.

سرکار خانم صالحی، مسئول محترم پژوهش، که با راهنمایی های به جای خود، مرا در پیشرفت کاریاری می رساندند.

و همچنین با سپاس از :

همسر عزیزم «آقای جعفر حسن پور» که با نهایت شکیبایی و سعه صدر، همراه اینجانب در این مسیر بودند.

چکیده

تحقیق حاضر با عنوان «درآمدی بر عرصه های جهاد اقتصادی» به روش کتابخانه ای تهیه و تنظیم گردیده است. در مفردات راغب «جهاد» به معنای «کوشیدن به اندازه ی طاقت و جنگ کردن در راه دین حق» می باشد؛ که غیر از جنگ در برابر دشمنان، می تواند در تمام زمینه ها اعم از فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ... نیز صورت پذیرد؛ جهاد اقتصادی، سعی و تلاش آحاد جامعه در زمینه های اقتصادی برای ارتقاء سطح رفاه عمومی و تحقق عدالت اجتماعی – اقتصادی، با تمام توان و نیرو می باشد که آثار و برکات فراوان و ارزنده ای چون رفاه، امنیت، و ... را به دنبال دارد. «جهاد اقتصادی» در عرصه های «تولید، توزیع و مصرف» وظیفه ی تمام نهادها و مردم است. در بخش تولید، با وجود حداقل امکانات و به کمک دانش و فناوری، حداکثر استفاده و تولید ثروت صورت می گیرد که این ثروت ایجاد شده میان تمامی افراد تقسیم می شود به طوری که بر ثروت ثروتمندان نه تنها افزوده نشده بلکه رعایت حال محرومان و فقیران را می نماید و در بالا بردن سطح زندگی آنان تلاش می شود و سعی می گردد تا عدالت اجتماعی – اقتصادی در سراسر جامعه اسلامی محقق شود. در عرصه ی مصرف نیز با رعایت اعتدال در مصارف زندگی و پرهیز از اسراف و هرگونه افراط و تفریطی، به تصحیح الگوی مصرف تأکید می ورزد؛ بنابراین در تمام این عرصه ها، روش ها و اصولی هم برای نهادها و هم برای مردم بیان گردیده است که رعایت آنها برای تحقق این امر بسیار مهم، ضرورت دارد. البته در راه تحقق «جهاد اقتصادی» نیز موانعی وجود خواهد داشت که با برطرف کردن آنها، جهاد اقتصادی بسهولت و با سرعت بیشتری میسر می شود. موانعی از قبیل تورم، ربا، مصرف گرایی و ... از جمله این موانع است که باید مورد توجه همگان قرار گیرد.

کلید واژه ها: جهاد، اقتصاد، نهاد.

۱۶. حکیمی، محمدرضا و دیگران، *الحیاه*، مترجم: احمد آرام، چاپ پنجم، قم، انتشارات دلیل ما، ۱۳۸۴.ه.ش.
۱۷. حکیمی، محمد، *زمینه ها و موانع تحقق عدالت اجتماعی*، چاپ اول، تهران، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه ی معاصر، زمستان ۱۳۸۱ ه.ش.
۱۸. حکیمی، محمد، *معیارهای اقتصادی در تعالیم رضوی (ع)*، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه، بهار ۱۳۷۶ ه.ش.
۱۹. خلیلیان، محمدجمال، *فرهنگ اسلامی و توسعه اقتصادی*، چاپ اول، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، زمستان ۱۳۸۱ ه.ش.
۲۰. دهخدا، علی اکبر، *لغت نامه دهخدا*، چاپ دوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ ه.ش.
۲۱. راغب اصفهانی، *مفردات الفاظ قرآن*، چاپ دوم، قم، انتشارات ذوی القربی، ۱۴۲۳ ه.ق.
۲۲. رحمتی، محمد، *مبارزه با اسراف و اصلاح الگوی مصرف*، چاپ اول، قم، انتشارات منشور وحی، بهار ۱۳۸۸ ه.ش.
۲۳. شیرازی، محمد، *اقتصاد برای همه*، بی جا، کانون نشر اندیشه های اسلامی، بی تا.
۲۴. صدر، محمدباقر، *اقتصاد ما*، مترجم: محمدکاظم موسوی، چاپ اول، بی جا، انتشارات اسلامی، ۱۳۵۰ ه.ش.
۲۵. صدوق، *علل الشرایع*، مترجم: سید محمدجواد ذهنی، چاپ نهم، قم، انتشارات مؤنینی، ۱۳۸۷ ه.ش.
۲۶. *صحیفه امام (مجموعه آثار امام خمینی)*، چاپ چهارم، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۸۵ ه.ش.
۲۷. طباطبایی، محمدحسین، *المیزان*، مترجم: محمدباقر موسوی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۴ ه.ش.
۲۸. عمید، حسن، *فرهنگ فارسی عمید*، چاپ بیست و ششم، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۲ ه.ش.
۲۹. *فصلنامه کتاب نقد*، شماره، ۳۷، بی جا، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، زمستان ۱۳۸۴ ه.ش.
۳۰. قره باغیان، مرتضی، *اقتصاد رشد و توسعه*، چاپ سوم، تهران، نشر نی، ۱۳۷۳ ه.ش.

۳۱. کلاتنری، علی اکبر، *اسلام و الگوی مصرف*، چاپ پنجم، قم، مؤسسه بوستان کتاب، چاپ و نشر دفتر تبلیغات حوزه علمیه، ۱۳۸۸ ه.ش.
۳۲. کلینی، محمد بن یعقوب بن اسحاق، *فروع من الکافی*، چاپ چهارم، تهران، انتشارات دارالکتب الاسلامی، ۱۳۷۵ ه.ش.
۳۳. مجلسی، محمدباقر، *بحار الانوار*، چاپ پنجم، تهران، انتشارات کتابچی، ۱۳۸۳ ه.ش.
۳۴. مطهری، مرتضی، *تعلیم و تربیت در اسلام*، چاپ چهل و یکم، تهران، انتشارات صدرا، تیر ۱۳۸۳ ه.ش.
۳۵. موسویان، عباس، *کلیات نظام اقتصادی اسلام*، چاپ اول، قم، انتشارات دارالتقلین، ۱۳۷۹ ه.ش.
۳۶. نظری، حسن، *کار و تولید*، چاپ دوم، تهران، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه ی معاصر، زمستان ۱۳۸۱ ه.ش.
۳۷. نوری، حسین، *مستدرک الوسائل*، بیروت، مؤسسه آل البيت الاحیاء التراث، ۱۴۱۱ ه.ق.
۳۸. هادوی، مهدی، *مکتب و نظام اقتصادی اسلام*، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی خانه خرد، ۱۳۷۸ ه.ش.
۳۹. هندی، حسام الدین، *کنز العمال*، بیروت، چاپ الرساله، ۱۴۱۳ ه.ق.
۴۰. یاخوت، ی، *جامعه و تولید*، مترجم: امحمد بیانی، چاپ هشتم، تبریز، نشر احياء، زمستان ۱۳۵۷ ه.ش.
۴۱. یوسفی، احمد علی، *ربا و تورم*، چاپ اول، تهران، مرکز نشر آثار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه ی اسلامی، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه ی معاصر، بهار ۱۳۸۱ ه.ش.

فهرست مقالات

۱. فراهانی فرد، سعید، *نقش دولت در اقتصاد (مجموعه مقالات)*، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه ی معاصر، مرکز نشر آثار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه ی اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۱، (نام مقاله، تحلیلی مقایسه ای از دولت در مکتب اقتصادی سیاست، یدالله، دادگر).

فهرست سایت ها

1. <http://www.iqna.ir>.
2. <http://www.alef.ir>.
3. <http://www.tct.ir>.
4. <http://www.rasekhoon.net>.
5. <http://www.andishegom.com>.
6. <http://www.eramnews.ir>.
7. <http://www.naghdnews.ir>.
8. <http://www.gilan.isna.ir>.
9. <http://www.somamus.com>.
10. <http://www.iram.samenbloge.com>.
11. <http://www.ido.ir>.
12. <http://www.rcirib.ir>.
13. <http://www.womenrc.com>.
14. <http://www.rajanews.com>.
15. <http://www.tabnak.ir>.
16. <http://www.lailatolghadr.ir>.
17. <http://www.farsnews.com>.
18. <http://www.jahannews.com>.
19. <http://www.khorasannews.com>.
20. <http://www.amiriaz.blogfa.com>.
21. <http://www.nosh.ir>.

- 22. <http://www.aftabnews.ir>.
- 23. <http://www.mohandesin.ir>.
- 24. <http://www.eoe.ir>.
- 25. <http://www.mefa.ir>.
- 26. <http://www.sharif.sistany.net>.
- 27. <http://www.delvar.ir>.